

Muharrem'in onuncu günü

“On Muharremin tarihî veya dinî önemi nedir? Bu gün aşûra pişiriliyor. Bunun sebep ve hikmeti nedir? Sünnet midir, örf müdür? Bu gün oruç tutulur mu?”

Hazret-i Âdem Aleyhisselâm zamanından beri müstesnâ bir gün olarak tanınan Muharrem'in onuncu gününe Aşûrâ günü deniyor. Arapça “aşr” veya “âşir” kelimelerinden türetilmiş olan “aşûra,” onuncu gün demektir.

Aşûrâ gününe izâfe edilen bir hayli tarih vardır. Özetlersek; Allah Teâlâ'nın arşı, melekleri, gökleri, yeri ve Hz. Âdem Aleyhisselâm'ı bu gün yarattığı; Hazret-i Âdem Aleyhisselâmın tövbesinin bu gün kabul edildiği; Hazret-i Nuh Aleyhisselâm'ın gemisinin Cûdî dağına bu gün oturduğu; Hazret-i Yûnus Aleyhisselâm'ın balığın karnından bu gün çıkarıldığı; Hazret-i İbrâhim, Hazret-i Mûsâ ve Hazret-i İsa Aleyhimüsselâm'ın bu gün doğdukları; Hazret-i İbrâhim Aleyhisselâm'ın Nemrut'un ateşinden bu gün kurtulduğu; Hazret-i Yakup Aleyhisselâm'ın oğlu Yûsuf Aleyhisselâm'a bu gün kavuştuğu; Hazret-i Eyüp Aleyhisselâm'ın hastalıktan bu gün şifâ bulduğu; Hazret-i Mûsâ Aleyhisselâm'ın kavminin Firavunun zulmünden bu gün kurtulduğu ve Firavunun bu gün denizde boğulduğu; Hazret-i Dâvud Aleyhisselâm'ın tövbesinin bu gün kabul edildiği; Hazret-i Süleyman Aleyhisselâm'a bu gün mülk verildiği; Hazret-i İsa Aleyhisselâm'ın bu gün gök yüzüne yükseltildiği rivâyetleri mevcuttur. Bu haberlerden bir kısmının Peygamber Efendimiz Aleyhissalâtü Vesselâm tarafından da doğrulandığı bilinmektedir.

Medîne'ye hicretinden sonra Yahûdîlerin Aşûrâ gününde oruç tuttıklarını gören Peygamber Efendimiz Aleyhissalâtü Vesselâm, kendisi bildiği halde:

“Bu ne orucudur?” diye sordu.

Yahûdîler:

“Bu gün salih bir gündür! Bu gün Allah'ın, Beni İsrâil'i Firavunun elinden kurtardığı gündür! Mûsâ (as), bu İlâhî lütfa şükür için oruç tutmuştur. Bundan dolayı biz de tutarız!” dediler.

Allah Resûlü Aleyhissalâtü Vesselâm da bu haberi yalanlamayarak:

“Biz Mûsâ'nın sünnetini ihya etmeye sizden daha ziyade lâyıktır!” buyurdu, o gün oruç tuttu ve ashaba da oruç tutmalarını emretti.1

Buharî'de, Hazret-i Âişe'den de (ra) şöyle bir rivayet mevcuttur: Câhiliyet devrinde Kureyş Muharrem'in onuncu gününde (Aşûrâ gününde) oruç tutardı. Hicretten önce Peygamber Efendimiz Aleyhissalâtü Vesselâm da bu gün oruç tuttu. Medine'ye hicretlerinden sonra da Muharrem'in onuncu günü oruç tutmaya devam etti. Ashaba da bu gün oruç tutmalarını emretti. Ancak Hicretin ikinci senesi Ramazan orucu farz kılınca Muharrem'in onuncu günü orucunu bıraktı. Artık dileyen bu orucu tuttu; dileyen tutmadı.2

Hazret-i Âişe'den (ra) bir diğer rivayet de şöyledir: “Ramazan orucu farz kılınmazdan önce Müslümanlar Muharrem'in onuncu gününde (Aşûrâ gününde) oruç tutarlardı ve Kâbe'ye yeni örtü örterlerdi. Cenâb-ı Hak Ramazan orucunu farz kılınca, Allah Resûlü Aleyhissalâtü Vesselâm: “Muharrem'in onuncu günü orucunu tutmak isteyen yine tutsun; tutmak istemeyen de tutmasın!” buyurdu.3

Hazret-i Nuh (as) zamanından beri bütün Hak dinlerde makbul olan Muharrem'in onuncu gününde oruç tutmak, Yahûdiler için farz kılınmıştı. Peygamber Efendimiz (asm) önceleri Muharrem'in onuncu gününde oruç tutmuşsa da, Ramazan orucu farz kılındıktan sonra bırakmış ve Yahûdîlere muhalefet olsun diye bu gün nafîle oruç tutmak isteyenlere bir gün önceden bir gün sonraya kadar üç gün oruç tutmalarını tavsiye buyurmuştur.

Netice olarak, Muharrem'in onuncu günü bir gün önce ve bir gün sonrası ile oruç tutmayı sünnet olarak zikredebiliriz. Bunun dışında Muharrem'in onuncu gününe mahsus olarak yapılagelen yıkanmak, gözlere sürme çekmek, süslenmek, kına yakmak, bayramlaşmak, hububat ile karışık aşûre pişirmek, sadaka vermek, mescitleri ziyaret etmek, kurban kesmek gibi davranışlar sünnet değil, mubahtır. Muharrem'in onuncu gününde “aşûre” adıyla bilinen aşı pişirmek ve dağıtmak da mubahtır, örfümüzce benimsenmiş güzel bir âdettir.

Üstad Bediüzzaman Hazretlerinin (ra), kendisinden Cevşenü'l-Kebîr'i ders aldığını bildirdiği iki imamdan birisi olan4 Hazret-i Hüseyin'in (ra) Kerbelâ'da şehit edilişi de, kaderin bir cilvesidir ki, Hicrî 10 Muharrem 61 yılında vaki olmuştur. Caferilerce Muharrem'in onuncu gününün matem günü ilân edilmesi bundandır. Fakat on Muharrem gününde aynı acıyı tazelemek adına kendine eza ve cefa yapmak bidattır. Bunun yerine sünnet olan, Hazret-i Hüseyin Efendimizin (ra) ruhuna duâ okumaktır.

Dipnotlar:

- 1- Sahih-i Buhârî, c. 6, Savm, No: 945.
- 2- Buhârî, c. 6, Savm, No: 944.
- 3- Buhârî, c. 6, s. 106.
- 4- Bediüzzaman, Emirdağ Lâhikası, s. 183.